

(& ut honorius inquit) ad iram procliuior. Preter illud quoque: Quod reges quodcumque uolunt: id pro equo ducunt. Hæc quum ita sint: Si Nicephorus deseritur: & iniuriam pipinus inferat: Cuius nam fidem opem ue patres imploraturi estis? Nicephori ne? Quo uultu? quo re? Derisui eritis utrisque. Illi tamen odio eritis maximo cui semper fuistis carissimi: quemque contra omne diuinum humanumque ius: uiolata fide contemptui habueritis. Quum autem semel pipinus ceperit: nulla temperabit iniuria: Abutetur ut seruis. Ne tibi tunc honori nimium pipinus propinquus uidebitur. Pax erit omni bello perniciosior. Eripiet uobis patres pax ista libertatem. Ducatum tu geres obleris: aut tu beate? Duces dabuntur Galli germanique quos ipse iusserit. Ferre oportebit omnem contumeliam. Quam diuersa sese offeret rerum facies. Adde quod ferunt aliquando patauinos tentauisse apud Narsetem redigere Riualtum inditionem. Siquid simile nunc apud pipinum molientur amici & regii contubernales: Quisnam pene deus ab ea nos eripiet iniuria? Aequo sane indice disceptabitur: horret animus reputare hæc eiusmodi mille pericula. Conferte nunc si placet cum pipino Constantinopolitanos imperatores. Nihil infidum ab his unquam in numeris beneficiis priuilegiisque donati si longis terrarum spatiis disiungimur. Id uero summum beneficium est ad libertatem. Sinunt uiuete legibus nostris. Mercaturam apud eos exercemus maxima cum libertate ipsis commodam: nobis uberrimam. Restat ut pauca nunc depotentia. Quamquam & si a Constantinopoli magno spacio disiungimur: tamen eius imperium terra marique tam longe lateque patet: ut ei finitimi simus. Nam si pipini uires cum Nicephori conferas quantum ad res nostras pertinet: admodum quidem per exigue sunt. Tenet in supero Carolus a Rauenna usque sy pontum: In infero uero a Neapoli gades usque. Sed quid ad Nicephorum? Sub cuius ditione & superum mare pene totum est: & Ionium: & Aegeum: pontus quoque & hellepontus? Insulae praeterea omnes intra pontum: & oceanum: Baleares praeter? Quamquam enim Saracenorum imperium Syria: Aegypto & Africa iam christianum pepulerit nomen: Maria tamen omnia nostra sunt. Classes impatoris toto dominantur mari: quemadmodum igitur mari positi constituti que mari uictum querimus ita salus & libertas omnis a mari dependet. Etsi necessitas adigat (quandoquidem uersat suas fortuna uices) maritima nobis non campestris: aut montana auxilia sunt querenda. Nostrum existimare nunc possumus quicquid mari nunc tenet imperium: ad eius loca nauigamus. Ibi negociamur: perinde ac in nostris uersemur locis: quo fit ut non mirari non possim: quod dixeris maritimam nostram sola mercatura consistere: posse nunc animum inducere: ut tam preclare orientis nauigationes commerciaque tollantur: quonam enim